

TELEGRAFUL ROMAN.

Apare Marția, Joia și Sâmbăta.

ABONAMENTUL:

Pentru Sibiu pe an 7 fl., 6 luni 3 fl. 50 cr., 3 luni 1 fl. 75 cr.
Pentru monarhie pe an 8 fl., 6 luni 4 fl., 3 luni 2 fl.
Pentru străinătate pe an 12 fl., 6 luni 6 fl., 3 luni 3 fl.

Pentru abonamente și inserțiuni a se adresa la
Administrațiunea tipografiei arhidiecezane Sibiu, strada Măcelarilor 37
Correspondențele sunt a se adresa la
Redacțiunea „Telegrafului Român”, strada Măcelarilor Nr. 45
Epistolele nefrancate se refuză — Articuli nepublicați nu se înapoiază.

INSERTIUNILE:

Pentru odată 7 cr., — de două ori 12 cr., — de trei ori 15 cr., rëndul cu litere garmond — și timbru de 30 cr. pentru fie-care publicare.

Abdicerea cabinetului Szapáry.

Cabinetul Szapáry și-a dat demisiunea și Maj. Sa monarhul a primit-o prin rescriptul său preafinal, cu datul de 7 Novembre a. c. Acăsta este cestiunea cea mai însemnată, ce se impune la ordinea zilei; criza ce a precedat-o, a durat de mai mult timp și rezolvirea ei finală a fost retragerea cabinetului.

Causa principală, care a silit pe ministrul president și pe ceilalți colegi ai sei, a-și părăsi portefeuile, este, neînțelegerea ivită în cabinet asupra proiectelor de legi, referitoare la politica bisericească și unele puncte de vedere, cari n'au convenit coronei.

Proiectul de lege pentru recepțiunea legii moșnice și pentru egala îndreptățire a confesiunilor au fost primite de consiliul de ministri și aprobate și de Maj. Sa. N'a succes însă lucrul așa de bine cu alte proiecte, și anume cu proiectul pentru înmatricularea copiilor și cel al dreptului de căsătorie.

În privința matriculelor s'a ivit părerea, ca să se subșternă dietei spre deliberare un proiect pentru introducerea matriculelor civile, ér pentru regularea dreptului de căsătorie s'au ivit două păreri: una pretindea ca pasagele respective din art. de lege LIII din 1868 să rămâie neschimbate și să se introducă căsătoria civilă, dar facultativ; a doua părere era ca în articolul citat mai sus să se introducă modificările cerute de clerul catolic și să se introducă căsătoria civilă obligătoare.

Din aceste două modalități nici una n'a convenit coronei, nici una n'a fost aplicată a o aproba.

Neaprobarea acăsta, neînțelegerea în cabinet, apoi blamagiul cu cestiunea încoronării monumentului honveșesc și al lui Hentzi, toate acestea au provocat criza și actul ei final, demisionarea ministeriului.

În urma acestor stări de lucruri a intrat un fel de confuzie, un fel de buimăcă în cercurile politice magiare; ómenii fac diferite combinații și-și pun felii de felii de întrebări; între aceste să înțelege, cea mai de frunte este, că óre-cine are încrederea deplină a coronei, ca să formeze noul cabinet? Apoi, că óre cari din ministrii actuali vor intra în el? și că schimbarea acăsta nu va contribui baremi încâtva la slăbirea partidului, ađi guvernamental?

Răspunsul la aceste întrebări și la altele asemenea lor, va urma în zilele aceste, prin rezolvirea cestiunilor pendente.

Pe noi însă rezolvarea lor și în genere frământările cercurilor politice magiare ne lasă reci, ne lasă indiferenți. Nouă ne este tot atâta, că ađi e

prim ministru Szapáry și mâne va fi Weckerle sau br. Fehérváry s'au altcineva, cât timp guvernele vor fi conduse de principiile de până acum față de majoritatea locuitorilor acestei țeri, față de naționalități, cât timp se va continua cu forțarea magiarisării, cu tendința nefericită de a se face o Magiaria din Ungaria poliglotă; noi nici dela noul guvern nu avem să acceptăm ceva bun, cât timp el va fi stăpânit de curentul șovinistic, ce a cuprins toate cercurile și partidele magiare. Dovadă despre acăsta este însuși cabinetul, ce a demisionat. Când s'a retras Tisza „sdrobitorul” nostru, al naționalităților și a venit Szapáry la cârmă, se dicea, că va molcomi naționalitățile, împlinind unele pretensiuni de ale lor. Póte, că nobilul conte ar fi și avut intenții în direcțiunea acăsta, dar cutezat-a să se pună în calea șovinismului? Făcut-a ceva?

Nu! cel puțin față de noi nu! Compatrioților nostri Sași le-a făcut unele concesii, dar apoi de altă parte ne-am pomenit că s'a votat legea pentru asilele de copii, care e îndreptată și în contra noastră și acum de curând s'au pus la cale o sumă de procese de presă!

Acăsta, tare ne temem, că tot astfel se va continua și pe viitoriu.

Pentru aceea, lăsând pe magiari să se sbuciume până ce vor da de un nou cârmuitoriu, noi să ne vedem de treburile noastre, să dezvoltăm o lucrare cât se póte de intensivă și se ne silim a ne consolida pe toate terenurile. Numai astfel ne vom pute întări și scopul nostru trebuie să fie a ne face tari, căci în țăriă zace puterea.

O calumnie.

Zilele trecute „Tribuna” a publicat o scire, că dnii avocați Steț și Muntean au venit Dumineca trecută la Sibiu, de au conferit cu „ómenii lui Miron” cum se exprimă ea, în favorul episcopului Sabo din Gherla, ca Escelenția Sa metropolitul Miron să întrevină pentru episcopul Sabo, la alegerea de metropolit în Blaș Noi am știut, că acăsta este un neadevăr și am creșut, că „Tribuna” voind să facă o glumă cu spirit, a făcut o glumă próstă și astfel i-am și răspuns în ton glumeț în Nrul 112 al fíiei noastre. Dar ce să veđi? „Tribuna” în Nrul seu de Joi din 29 Octobrie st. v. a c. în primul articol repetă cele díse mai înainte, susținând, că Escelenția Sa I. P. S. D. metropolit al nostru a primit „prietinina” oferită din partea II. Sale Sabo, prin dnii avocați Steț și Muntean, (pe cari „Tribuna” în stilul seu grațios îi numește: samsari) etc. Va se dícă „Tribuna”

scornesce un neadevăr, pe care nici ea nu l crede, îl publică și astfel creându-și o basă, fresce falsă, continuă mai departe cu invectivele sale!

Acăsta este o calumnie la adresa Escelenției Sale și în întregul ei un neadevăr fabricat pentru seducerea publicului. Adevărul este, că dnii Steț și Muntean n'au dat față cu Escelenția Sa, nici n'au conferit cu „ómenii lui Miron”, ci au conferit cu membrii comitetului național, cari erau aici.

Pentru-ce nu o spune acăsta „Tribuna” ci spune un neadevăr? Pentru-că scopul îi este a calumnia pe capul bisericei noastre și totodată a vena după popularitate. Noroc, că în Blaș sunt cunoscute uneltilirele celor dela „Tribuna”. —

Revista politică.

Crisa ministerială din Ungaria a adus cu sine în o mare încurcătura pe partidul liberal.

Ce e drept, scirile din Budapesta anunță, că deși întreg cabinetul și-a dat demisiunea, totuși numai ministrul president Szapáry va eși din formațiunea noului cabinet, ér ceilalți ministri vor rămâne și mai departe, fiind designat Weckerle ca ministru president.

Cu toate acestea, diferențe de păreri s'au ivit între membrii partidului, care pot duce la urmări tuneste pentru partid. Dl Tisza și cu aderenții lui nu s'au mulțămít numai, că au dat lovitura de mórte lui Szapáry, dar voesc să se impună cu principiile lor întregului partid.

Acăsta a fost și motivul, că după întórcerea ministrului Szapáry din Viena și după declarațiunile făcute în clubul liberal, corifeii partidei au fost învitați la Viena în audiență la Maj. Sa și s'au și dus: Weckerle, Szapáry, Fehérváry, Bánffy, Széll și Tisza.

Despre declarațiunile ministrului în clubul partidului și în dietă, scirile din Budapesta anunță următoarele:

În conferența partidei liberale declară contele Szapáry. că în cestiunile politice bisericesci abia în timpul din urmă s'a stabilit o înțelegere în sinul guvernului. Cu privire la stabilirea căsătoriei civile obligătoare n'a putut guvernul să ajungă la nici o soluțiune care să primescă aprobarea Coronei. De óre-ce nu era de dorit o crisă parțială, întregul cabinet își dede demisiunea. Vorbitorul nu voesc de astădată să amintescă momentele personale, cari au fost în joc la hotărîrea acăsta. Contele Teodor Andrassy, Coloman Tisza, contele Hadik și Chorin Tibad au luat pe rënd cuvântul, întrepunându-se pen-

FOIȚA.

Cei doi bėtráni

de

Contele **Leo Tolstoi.**

(Incheere.)

XI

Era chiar un an de zile, de când a plecat Iefim de acasă. Primăvara se întórse el acasă.

Séra ajunse acasă. Ficiorul era la crâjmă, și veni în curând beat acasă.

Iefim îl întrebă și observă îndată, că ficiorul a cheltuit mulți bani, și că a negles economia. Tata îl certă, ficiorul devenise dur.

„Să-ți fi făcut tu trebile”, strigă el. „Dar tu te-ai dus de acasă, toți banii i-ai luat cu tine, și acum îți trebuie bani dela mine.

Bătrânul devenise mánios, bătù pe ficior.

Diminéta. când se duse Tarassitch la staroste spre a da înapoi pasul de călătorie, trecu pre dina-intea casei lui Ielissej. Femea lui Ielissej era înainte casei.

„Bună ziua cumetre. Ai făcut călătoria în pace?”

Iefim Tarassitch se opri. „Dómne mulțamescuți”, díse el, „am ajuns acolo, am pierdut pe cumătru Iefim, aud însă, că el a venit acasă”

Și femeea vorbise — ei îi cam plăcea vorbele

„A venit acasă îndată după sânta Marie. Cum ne am bucurat, că l'a adus Dumneșeu în pace! Era trist lucru la noi fără el. Cu lucrul nu-i pré veni bine la socotélă — anii lui au trecut deja. Dar cu toate aceste totdeuna el este capul, și noi cu el ne simțim mai bine. Și cum s'a bucurat și ficiorul! fără el, díse el, este ca ochiul fără lumină. Ne era urit fără el, noi îl iubim și cum îl iubim!”

„Acum este acasă?”

„Acasă, să ocupă cu stupii. Roiurile au fost bune.

Așa o putere a dat Dumneșeu albinelor, încât bėtrânul nici nu-și închipuise că vor fi așa bune. Dumneșeu, díse el, nu socotesce păcatele. Poftesce în casă Cum să va bucura bėtrânul meu!”

Iefim merse prin curte în grădina cu stupii la Ielissej. Ielissej sta fără mânuși îmbrăcat cu caftanul cel sur sub pom, cu mâinile întinse privind la ceriu, cu capul descoperit, precum să afla în Ierusalim la morméntul Mántuitorului, și deasupra lui ca în Ierusalim strălucese printre frunze, deasupra capului în rașele sórelui să jócă albinele aurite și formédă o corónă, dar nu l împung.

Femeea lui Ielissej își chémă bărbatul.

„Cumétrul”, díse ea, „a venit, Ielissej se uită în jur, ia cu grije albinele din barbă și plécă înainte cumétrului plin de bucurie.

„Ești sănătos, cumetre, bine ești omule? Bine îți-a umblat pe unde ai fost?”

„Picióarele me au slujit, și apă îți-am adus din riul Iordan. Vin-o la mine, și îți-o du acasă. Óre Dumneșeu să fie primit jertfa...”

„Dómne mulțamescuți”.

După o scurtă tăcere, Iefim începu éráș a vorbi. „Cu picióarele am fost acolo”, díse el, „însă că și cu sufletul am fost acolo, sau alt cineva...”

„Este tréba lui Dumneșeu cumetre, tréba lui Dumneșeu”.

La reintórcere am intrat în coliba, în care ai fost tu...”

Ielisei să înfrică.

„Este tréba lui Dumneșeu. Vin-o în lăuntru, eu voi aduce miere”

Și Ielissej întrerupse vorbirea, și vorbi despre lucrurile casnice.

Iefim ofta. și nu vorbi nici de ómenii din colibă, nici despre aceea, ce a vėđut în Ierusalim. Și el înțelese, că jertfa lui Dumneșeu este bine plăcută pe care o aducem noi prin iubire și fapte bune.

Avrig, în 7 Maiu, 1892.

I. Cándea.

tru căsătoria civilă obligatorie, între aplausele furtunose ale membrilor clubului. Partida în fine îi făcu contelui Szapáry ovațiuni furtunose.

Ședința dietei a fost cercetată de o mulțime mare de public, galeriile erau îndesuite și deputații discutau în grupe asupra crizei. De față erau toți ministrii. În mijlocul unei generale și încordate atențiuni, se ridică contele Szapáry, declarând, că conform programului său, guvernul a pregătit toate proiectele: despre matriculele civile, despre recepțiunea religiei mosaice și despre libertatea religioasă, prezentându-le Corónei. Szapáry mai ține, că între diferiții membri ai cabinetului este deplină armonie, dar Coróna nu a primit proiectul despre căsătoria civilă obligatorie. În fața astorfeliu de împregirări, guvernul nu se simte capabil de a desvolta o activitate roditoare pentru binele patriei și prin urmare el și-a prezentat dimisia, pe care Coróna a și primit-o, însărcinând în același timp pe membrii din cabinet, să conducă agendele resortului lor până când se va forma noul cabinet. Szapáry rugă camera, ca să nu mai țină ședințe până la construirea noului guvern.

Diarul „N. P. Journal“ scrie, că în zilele din urmă s'a făcut o mare schimbare în sinul membrilor partidei liberale magiare. S'a început un proces de cristalizare al acestei partide. Membrii ei mai tineri sunt nemulțumiți, un alt grup de politici serioși e îngrijorat de urmările tacticii lui Szapáry, și ei alții găsesc liberalismul lui Szapáry prea puțin pronunțat, și grupul aristocraților tineri, sub conducerea conților Iuliu și Teodor Andrásy, pretinde înainte de toate, ca să se creeze stări parlamentare regulate și pe toți aceștia îi dominază Coloman Tisza cu ajutorul aderenților săi.

Mai sunt încă câțiva: grupul celor ce se îndoiesc și se tem de rezultatele crizei, dar și aceștia vor trece cu încetul în tabăra opoziției din sinul partidei liberale, pentru-că pe malconțenți îi ține la oaltă Coloman Tisza, conducătorul, care a intrat în acțiune.

„Partida o știe foarte bine — ține „N. P. Journal“, — că dacă Coloman Tisza a eșit din rezervă așa de mult și scrupulos observată, el nu a făcut-o spre a se pune în locul contelui Szapáry. Mișcarea n'are numai un conducătoriu, ci un principiu; e vorba de a apăra liberalismul amenințat. Malconțenții declară, că nu vor concede ingerința Curiei papale în guvernarea ei. Ei ține, că în timpurile aceste ale reacțiunii, Ungaria trebuie să fie pentru liberalism, care este mântuirea ei. Și în fine ține, că ipocrisia trebuie să fie alungată din viața noastră politică. Să se despărțescă cei-ce nu sunt chemați a fi împreună și să se unescă tot ce este homogen, aceia, cari în adevăr sunt liberali și aceia, cari nu sunt. Astăzi inderățul fie-cărui liberal cinstit să afle câte un reacționariu deghizat, care pretinde a fi și mai liberal decât acela. Acest joc cu cuvintele și ideile, această ipocrisie politică, trebuie să înceteze odată“.

Numita foice constată, că Szapáry nu mai poate să înfrâne partida și să impedeze cristalizarea ei și ajunge la următoarele concludțiuni: Mișcarea opozițională în sinul partidei liberale, îndreptată contra contelui Szapáry, este aji deja așa de tare încât contele Szapáry nu e în stare a o înfrâna; dacă totuși Szapáry ar voi să mai rămână încă cât va timp la cârmă: atunci acesta n'ar însemna mai puțin decât disolvarea sigură neimpedecabilă și definitivă a partidei liberale. De altă parte însă o dezvoltare, care pornesce dela cererea, ca contele Szapáry să se depărteze, oferă încă totuși șanse foarte considerabile pentru o susținere intactă a partidei liberale.

Cestiuți scolare.

Zarand, în 24 Octobru, 1892.

— Frecuentarea școlii. —

E o măximă de viață ca să stăpesci reul până nu prinde rădăcini; căci odată încuibat reul cu greu îl alungi. Latiuul ține: *Principiis obsta, sero medicina paratur*. Atacă reul îndată ce se ivesce, căci altcum târziu îi afli lécul. Nicăiri acesta măximă nu se poate aplica mai potrivit ca acolo, unde e vorba de progres. Verba e: ții-ai pus serios în cuget ca să faci progres în școlă, atunci delătură mai întâiu impedimentele, cari fac imposibil progresul în o școlă — în școlă poporală

Pentru-ca să facem progres în școlă poporală sunt două recerinte capitali, anume ai lipsă de un bun învățatoriu, și a doua recerintă e că frecuentarea școlii trebuie să fie regulată în tot decursul anului. Atât de mult e condiționat progresul dela acelea două recerinti, încât îndată ce nu obvin ambele în cea mai strânsă legătură, progresul devine iluzoriu. Ori-ce muncă devine inșesert.

Nu voiu cerca astă-dată calitățile, ce trebuie să posedă un învățatoriu, pentru ca el întru adevăr să fie un bun învățatoriu, ci voiu vorbi mai multe despre frecuentarea școlii

Suntem deja la începutul anului școlariu. Cu 1 Octobru s'au deschis ușile școlilor noastre populare, și unde sunt stări normale în parochiile noastre pretudindenea școlă trebuie să fie cu toate în ordine. Instrucțiunea trebuie să fie începută. Unde instrucțiunea nu s'a început încă, e semn, că parochia cu școlă sa e în stare anormală.

Tocmai, că suntem la începutul anului școlariu, trebuie să luăm toate măsurile de lipsă, pentru-ca frecuentarea să fie cât se poate mai regulată

E un ce foarte duros a vedea cu finea anului școlariu în catalogul de clasă absenții neligitimate cu miile, și progres ca în palmă. Și dacă cerci cine e vina, apoi învățatoriu pune vina pe director, directorul pe judele comunal — și astfel se mână dela Ana la Caiafa — fără a mai pute ajuta cauzei, căci un an e pierdut pentru școlă, și pierdut pentru cei-ce nu au frecventat regulat școlă, sau cari nu au frecventat de loc

Mai duros, și barbar lucru e, când vezi că la finea anului școlar sunt pedepsiți părinții, pentru toate absențiile din decursul anului.

Tot anul comitetul parochial în frunte cu domnul director au făcut absențiile, deși școlă era golă de băieți, tot anul judele au grădădit listele de lenivire preste oaltă, fără a pedepsi pre cei neglijenți, tot anul inspectorul tractual a subternut absențiile lunare, firesce cum le-a primit, la Ven. Consistoriu. Preste tot însă nu s'a făcut nimic și acum la finitul anului, post festa se pune machinăria în lucrare și te trețesci cu o sumă de pedepse în bani pre sormanii părinți. Pruncilor n'am ajutat nimic, școlii nu deorece scopul pedepsei nu e a storce bani dela părinții pruncilor, ci a esopera în urma pedepselor progres în școlă, a le da pruncilor ocaziune a se împărtăși de instrucțiune, și prin acesta a le cultiva mintea și inima. Am amintit acesta împregiurare, ca una care produce și frecări între părinți și învățatori. Și nu odată, am auzit pre unii părinți rezonând foarte just de ce nu m'a pedepsit astă toamnă, căci atunci cel puțin m'i trimiteam și pruncul la școlă și nu plăteam atăția bani pedepsă.

Etă pentru-ce încă la începutul anului, cei chemați sunt datorii a-și implini cu conscientiositate datoria, în ce privesce frecuentarea școlii. De altcum trebuie să amintesc, că pedepsele în bani asupra părinților pentru absențiile pruncilor dela școlă au să fie ultimul remediu firesce aplicat destul de timpuriu.

Pentru-ca o școlă să fie bine cercetată și regulată din partea elevilor ne stau la îndemână unele remedii pedagogice și alte coercitive.

Remediile pedagogice ni-le prestază, ar trebui să le presteze însăși instrucțiunea. Aceste remedii sunt de o însemnătate eminent educativă. Instrucțiunea are să producă în elevi plăcerea de a învăța și iubirea față de școlă. Plăcerea de a învăța însă precum și iubirea față de școlă, atarnă dela personalitatea învățatorului, dela modul său de instruire și dela disciplina ce domnesce în școlă. Un învățatoriu bun, cu un bun metod de instruire, o disciplină strictă, vor imputina absențiile de școlă, făcându-le în unele locuri să dispară aproape cu totul. Școlă se umple de prunci, și preste tot frecuentarea devine mai regulată din an în an, din generațiune în generațiune.

Să presupunem că prima recerintă a progresului în școlă populară e dată, totuși vom ai avé de a face ici colo cu iregularitate în frecuentarea școlii — absențiile nu vor lipsi cu totul.

Pentru delăturarea acestui reu sunt chemate autorități școlare. O implinire conscientiosă a datorii din partea acelora, în cele mai multe casuri va avé rezultatul dorit.

Indată ce ne vin înainte absenții în școlă popolară, ni se pun de sine mai multe întrebări înainte anume:

1. Cine e cauza absenței, părinții, ori tutorii pruncilor, sau elevii înșiși, cari fără șcirea și contra voinței părinților nu cercetază școlă?
2. Dacă părinții din renitență, ori apoi din nesciință sau alte împrejurări rețin pruncii dela școlă?
3. Ore sunt a se pedepsi numai părinții pruncilor pentru absenții, ori apoi în anumite casuri și înșiși pruncii?
4. Ore cum se putem erua adevărata cauză a absenței; ca astfel să nu greșim în întrebunțarea mesurilor coercitive.

Dacă părinții ori tutorii lor rețin pre prunci dela școlă, atunci ei și numai ei sunt a se pedepsi în ultima analiză; și nici la un cas elevii, chiar și atunci, când elevul absentază mai de multe ori; ceea ce firesce cășunează neplăceri învățatorului.

Dacă însă, elevul absentază dela școlă fără șcirea și voia părinților, atunci el însuși trebuie pedepsit. Și dacă pedepsă nu se esecută din partea părinților atunci trebuie să o esecute învățatoriu. Pentru că trebuie să o spunem, că sunt și familii, unde iubirea părintescă nu cunoște margini — ceea-ce potă să fie în anumite casuri în detrimentul pruncilor. Aici

școlă — învățatoriu trebuie să vină în ajutoriu familiei.

Învățatoriu trebuie să convingă pe elevi, că dacă cercetarea va fi regulată, școlă și va pute arăta înflința sa educativă și instructivă.

Dacă avem de a face cu renitența și nesciința părinților ori cu renitența pruncilor, atunci autoritatea școlară, eventual învățatoriu trebuie să purcedă cu strictetă — deși nici aici nu este esclusă posibilitatea, că admonițiunea benevolă să-și aibă efectul său

Dacă însă reținerea pruncilor din partea părinților obvine din sărăcie ușurătate, atunci sfatul, admonițiunea, sau chiar intervenirea de a delătura pedecile, — pentru cari părinții nu-și trimit pruncii, sunt mijlocele cu cari avem de a lucra. Căci ar fi un barbarism a mai și pedepsi în bani d. e. pe un părinte, care nefind în stare a-și îmbrăca pruncul de érnă, nu-l trimite la școlă din acest motiv.

Aceste casuri însă sunt foarte rari

În eruarea cauzei adevărate a absenței unui elev, dăm adese-ori de mari greutăți. În comune mai mici, cari dau un mic contingent de prunci pentru școlă eruarea este mai ușoră. Foarte anevoioasă devine însă în comune mari și cu deosebire în comunele de munte, unde pruncii șed în mari depărțări de școlă și departe și unii de alții cu locuințele. Aici învățatoriu trebuie să fie cu mare băgare de samă, să purcedă cu mult tact. Spre a pute erua cauza absenței trebuie a se scii următoarele:

a) ori-ce părinte, ori tutore e datoriu a încunoscința pe învățatoriu despre absența pruncului;

b) Ori-care învățatoriu trebuie să poarte o strictă evidență despre absențiile elevilor, și încă trebuie să noteze dacă au un motiv șcusabil de absenție, ori nu, și eventual dacă și-au insinuat absența din partea părinților în scris, ori verbal, sau de loc

Dacă elevul absentază fără a da cineva de șcirea, sau dacă absentază fără nici un motiv legal; atunci lucrul nu trebuie amănat, învățatoriu însuși sau autoritatea școlară — directorul ori comitetul parochial, are să se pună în atingere cu casa părintescă, arătând, cari pot fi urmările legii — pentru netrimitearea pruncilor la școlă. În cele mai multe casuri ne succede a îndrepta reul, pentru-că nu totdeauna e la mijloc renitența, ci adese ori indolența, ușurătatea, ori nesciința. Nu ne a succes cu buna, atunci autoritatea școlară fără amănare trebuie să întrevină la antistia comunală și predând absențiile nescusate, cei culpabili să se pedepsescă în primele septamăni, în cari lipsesce pruncul dela școlă. O întârziere cu lunile sau chiar la finitul anului e în detrimentul școlii, precum s'a amintit la început.

De renitenți avem să privim pe acei părinți și tutori, cari nici barem atăta nu fac ca să mērgă și se inscrie pre prunc la învățatoriu la începutul anului școlariu și dacă cineva o face această din prostie sub cuvânt, că ce să-și mai dea pruncul la școlă, atunci ambe împregiurările, părinții din ambele categorii trebuie să simtă rigorea legii fără amănare. —

Dacă absențiile devin sporadice din când în când atunci renitența din partea părinților lor nu poate să aibă loc. Altele pot să fie motivele, după cari învățatoriu trebuie să cerceteze.

Anume trebuie să cerce învățatoriu nu cumva din renitența, din ușurătatea, sau din temă, că nu a învățat lecțiunea, nu vine la școlă. Prima datorintă a învățatorului în aceste casuri e a inscînța pe părinți despre absența elevului — fără nici un motiv — apoi are să esplice mijlocele ce el va afla de bine pentru îndreptarea reului. Dacă absența în adevăr e motivată, nu are decât să o ea spre șcînță.

Atât de varii sunt casurile de absenții, încât am trece preste marginile unui articlu de diuarius tractându-le special.

Un lucru trebuie să intonăm: învățatoriu să se întrebe nu cumva el e cauza absenței elevilor? El trebuie să fie rigoros până la estrem față de absențiile nemotivate

Nici când se nu-i se potă imputa că el nu și-a făcut datoria, căci numai o acțiune solidară din partea învățatorului și a autorității școlii vor avé rezultatul dorit.

Max.

Raport

d spre adunarea generală a reuniunii învățătorilor români ort. din districtul Sibiuului, ținută la 27 și 28 Septembrie c. în Gurariului.

Onorată redacțiune! Cred că fac un bun serviciu onoratalui public cetitoriu al diarului „Telegraful Român“ când cu permisia on. redacțiuni vin a relata despre adunarea generală a reuniunii noastre ținută de astădată în frumoasa comună românescă, Gurariu.

Făcând acest raport, voiu consacra o bună parte din el principalului scop al acestor întruniri, relatând pe lângă agendele, ce prive-ce partea administrativă, și ideile sulevate

în decursul desbaterilor privitoare la diferitele prelegeri pertractate în ședințele adunării.

Duminecă în 27 Septembrie după celebrarea serviciului divin împreună cu chemarea sântului Duch, săvârșit în biserica parohială din acea comună, învățătorii prezenți s'au întrunit în localul școlii, unde la orele 10^{1/2} președintele reuniunii, dl Dr. D. P. Barcianu, deschide adunarea generală prin o cuvântare, în care se arată scopul întrunirilor în astfel de adunări, că mai înainte s'ola credea a-și împlini misiunea numai prin împătășirea de cunoștințe, acum însă trebuie să caute a forma și caractere și deci e de neapărată trebuință îmbunătățirea metodei. Pentru a realiza scopul școlii acesta trebuie să-și aibă rădăcinile în poporul pentru care ea lucră, și din care ea se inspiră. Tot în această direcțiune se va putea lucra și mai bine prin un organ, în care învățătorii în continuu să-și vadă reolindată activitatea lor, și prin care mercur stau în legătură unii cu alții. De aceea reuniunea noastră și în direcțiunea aceasta a pornit, sulevând chestiunea înființării unei foi pedagogice. Mulțumind în fine fraților și domnilor dela Gura-riului pentru frățesca și ospitală primire, declară ședințele adunării de deschise. Adunarea ascultă cu plăcere discursul prezidiului și îl întimpină cu urări de „Să trăiească!” Sper că voi fi pus în plăuta poziție a ve pr da și acest discurs pentru a dispune publicarea lui în organul „Telegraful Român”.

Secretarul I, dl Ioan Popovici cetese apelul nominal al membrilor reuniunii, la care răspund 54 de membrii ceea-ce servește spre știință. Tot din partea dânsului se cetese raportul general al comitetului central despre activitatea sa dela ultima adunare generală încoace, pentru a că ui cenșurare la propunerea membrului N. Némțu se alege o comisiune de 6 membrii în persoanele membrilor: R. Mircea, I. Băcilă, G. Jónrdra, A. Galea, T. Doican și I. Bratu. Postul de secretar II devenind vacant, la propunerea membrului Vecerdea se alege de secretariu II pe restul periodului membrul George Jónrdrea, învățătoriu în Sibiu.

Președintele aduce la cunosință, că dl Eugen Brote proprietariu în Sibiu, s'a însinuat de membru fundator al reuniunii noastre. Numitul domn se declară unanim de membru fundator.

În ședința a doua după autentificarea procesului verbal membrul D. Lăpădat în considerarea cuprinsului de interes mai general al cuvântului de deschidere rostit de președintele reuniunii noastre, dl Dr. D. P. Barcianu, propune ca acesta se fie rugat a transpune cuvântul său de deschidere biroului și în scris, pentru-ca să se alăture la protocol și să se poată efeptui la timpul său și tipărirea lui. Adunarea primind această propunere, prezidiul declară, că se va conforma invitării, ce i se face. Cuvântul de deschidere prezentat în scris biroului se va acude și la protocolul ședinței.

Urmază la ordinea zilei cetirea elaboratului asupra „Geometriei ca obiect de învățământ în școlile populare”, din partea membrului reuniunii noastre, dl Dr. Petru Șpan, profesor seminarial.

Autoriul, după-ce arată rolul, ce-l are geometria, care ne face cunoscuți cu formele, părțile, poziția corpurilor, cu raportul dintre ele cu privire la mărime, distanță, conținut, la agerir a simțurilor, la formarea de judecăți clare și precise, la cultivarea gustului estetic și chiar la formarea de judecăți etice, îi constată îndrăpătirea de a fi primită în planul de învățământ al școlilor populare. I designază apoi locul în acest plan, după și în legătură cu științele naturale, fiind-că dela aceste are să-și iele punctele de mănecare. În urmă arată principiile metodice, după cari are a se proceda la predarea geometriei în școlile populare. Anumt că procederea are să se facă dela corpurii din împregiurimea copiilor măestrite sau naturale, aceste să se instruescă pe deplin și dela ele să descindă la fețe, linii, puncte. Prin intuițiune să se afle particularitățile corpului fețelor, liniilor relațiunile lor, etc. Prin asemănare să se elimineze ce e heterogen și să se constate, ce e omogen. Êr cunoștințele astfel dobândite să se pună în sistem prin astrațiune, și apoi să urmeze aplicarea prin desen, comput. Membrul G. Jónrdrea din considerare, că obiectul acesta are să se propună ca studiu separat, având a se dilucida elevilor mai întâiu forme mai simple și după aceea mai compuse susține mănecarea dela punct la linie, dela linie la fețe, conform principiului „dela simplu la compus”, și din punct de vedere al concentării învățământului încopciarea geometriei de caligrafie. Membrul N. Némțu susține ca mai corectă mănecarea dela obiecte întregi din împregiurimea elevului. Membrul Dr. I. Crișianu spriginind procederea metodică a autorului, motivează corectitatea ei prin espurerea lucrurilor referitoare psihologice. Membrul I. Băcilă, în locul espurerii teoretice, pe care nu toți cei prezenți o vor fi înțeles pe deplin, ar asculta mai cu plăcere o lecțiune practică, care se ilustreze punerea în lucrare în școlă a acestor principii la predarea geometriei. După un resumat al punctelor principale ale discușiunii și o espunere pe scurt mai la înțelesul tuturor a noțiunilor de apercepțiune etc. făcute de prezidiu, adunarea acceptază ca mai conforma cu psihologia și cu metodică întemeiată pe acesta, mănecarea dela corpurii din împregiurimea elevului, pentru a ajunge la corpul curat geometric și pent u a trece la fețe, linii puncte și raporturile lor. Totodată invită pe autoriul elaboratului a ilustra în o lecțiune practică aplicarea principiilor espuse de d-sa.

Declarând autorul, că bucuros se conformază acestei cereri, lecțiunea practică s'a pus la ordinea zilei în ședința a treia.

A urmat apoi punctul 6 din program, o lecțiune practică din gramatică pentru anul al II-lea de școlă, lucrată după treptele formale.

Presentarea acestei lecțiuni o a făcut Ier. Mardan, învățătoriu în Gurariului luând ca substrat al ei „adjectivul”, ca continuare și în legătură cu lecția ținută la adunarea din anul trecut despre substantiv.

La discușiunea, ce a urmat și la care a participat membrii N. Neamțu, D. Lăpădat prezidiul și alții, s'a constatat, că: ținta n'a fost clar și precis formulată; că în analizacunoștințelor elevilor relativ la obiectul lecțiunii, prelegătorul s'a întins prea departe, reșind tôte amănuntele despre substantiv, că la sintesă, predarea materialului nou al lecțiune, — a pus întrebări, cari nu duc la scop, și n'au scos exemplele din o piesă de cetire, la care a făcut convocare în introducerea lecțiunii, că asociațiunea, asemănarea nouelor cunoștințe despre adjectiv cu cele despre substantiv, — a trecut-o cu vederea: că în loc de a face abstracțiunea, sistemul celor esențiale, a lăsat se urmeze aplicarea apoi a făcut abstracțiunea și apoi erăși aplicațiune.

În legătură cu acestea prezidiul a arătat în liniamente generale, cum ar fi trebuit să se facă lecțiunea după treptele formale. La formularea țintei ar fi trebuit să se fiecă: Vom vorbi ađi despre un nou fel de cuvinte! În analiză, ar fi fost să se revăde în memorie, ceea ce copii au învățat despre substantiv, însă numai lucrurile de capetenie. Apoi scoțându-se și scriindu-se pe tablă unele diceri din o piesă cetită cu altă ocaziune (d. e. copilul vaca și grădina) se fi căutat în sintesă, ascote prin privirea mai de aprópe a părților dicerii, ce scop are adausul cuvintelor: cöpte, roșii, dulci, verđi, acre, necöpte lângă vișine. La ce întrebare răspund? (Cum sunt vișinele? Ce fel de vișine sunt bune? etc.) În asociație ar fi trebuit să se arete prin asemănare, că substantivul ne arată nume de ființe și lucruri, ér cuvintele: roșii, verđi, etc. cum și de ce fel sunt lucrurile. Că și despre vacă, copil etc. să pöte spune cum și de ce fel sunt. După acestea ar fi urmat apoi în mod firesc abstracțiune, că cuvintele ce ne arată cum și de ce fel sunt ființele și lucrurile să numesc adiective. Și de abstracțiune ar fi trebuit să se lege aplicarea, prin căutarea adiectivelor din dicerile unei piese cetite, prin punerea de adiective lângă nume de lucruri date, etc. Adunarea luând la cunoșcință îndreptările date le adöptă spre conformare.

În ședința a treia membrul I. Mardan face propunerea că deöre-ce în ședința primă prezedintele reuniunii a notificat adunării generale, că dl Eugen Brote, proprietar în Sibiu, s'a făcut membru fundator al reuniunii noastre și luând în considerare împregiurarea plăcută, că dl Eugen Brote se află de față în ședința, dovedind prin acesta interesul viu, ce'l pörtă față de afacerile reuniunii, adunarea generală se-și espriime și cu acesta ocaziune sentimentele ei de mulțumire numitului domn, urându-i se trăiască la mulți fericiți ani. Propunerea aceasta se primesce unanim între urale de „Să trăiească”.

Membrul D. Lăpădat din considerare că în decursul anului primul prezidente al reuniunii și membru fundator al acesteia, domnul și valorosul profesor seminarial, Ioan Popescu, a încetat din vătă spre marea pierdere a causei școlare, propune, ca adunarea generală să-și espriime sentimentele sale de pietate și recunoștință față de mult regretatul röp s. t. Adunarea generală dá prin sculare espresiune sentimentelor sale de pietate și recunoștință.

A urmat apoi la ordinea zilei punctul 7 din program, o lecțiune practică din comput cu elevii anului al II-lea de școlă. Această lecțiune s'a predat de membrul Romul Mircea învățătoriu în Seliște, care a luat ca substrat al lecțiunii, tractarea numerilor dela 1—30.

După ce autorul arată, că forma cea mai de recomandat la predarea computului este cea euristiă, face o scurtă repetiție a numerilor dela 1—10, reprezentând apoi un dece la mașina de comput, de asemenea cu linii, puncte la tablă. Sub acesta represinte încă un dece și încă unul, conducând pe copii să spună, ce au făcut și la ce rezultat au ajuns?

(Va urma)

Varietăți.

* (Distincțiune.) Societatea regală de medicină publică a Belgiei a trimis o adresă dlui Dr. Felix din România, prin care îl numesce de membru de onóre al acestei societăți pentru zelul și devotamentul, pe care l'a depus spre a evita partea orientală a Europei de flagelul cholerei asiatic.

În această societate nu sunt decât nouă streini, ca membri de onóre.

* (Academia de arte din Viena.) În Viena s'a serbat aniversarea a 200 de ani dela întemeierea academiei de arte plastice, înființată de Leopold I. Institutul e situat lângă Dunăre, în Viena vechiă și aparține acelor zidiri vechi și rare, cari atrag atențiunea tuturor străinilor. Înăuntrul său institutul cuprude bogăție enormă de statue, busturi, tablouri și alte multe lucrări de gips de o plasticitate admirabilă și de o perfectă esecutiune artistică. serbarea a decurs în mod splendid, asistând și împératul Francisc Iosif încungiurat de o număröse suită constatătoare din prinți, prințese și archiduci. La intrarea sa în amfiteatru, împératul s'a oprit înaftea propriului său bust, despre care a đis eă e perfect reușit. Aiestatea Sa însuși a dat în diferite rânduri, din cassetta Sa privată, sume considerabile de bani pentru acest institut.

* (Himen.) Dl Georgiu Vl. Enescu teolog absolut și învățătoriu și Elisaveta Ios. Enescu își vor celebra actul cununii Duminecă, 1/13 Novembre a. c. la 12 ore a. m. în biserica veche din Șimon.

* (Advocat nou.) Camera advocațională din Cluș face cunoscut, că avocatul Dr Enea Draia cu locuința în Abrud, a fost înscris în lista acelei camere.

* (Cas de mörte.) În 8 Novembre a. c. a reposat în Cluș Lazar Baldi, proprietar și membru fundator al „Asociațiunii transilvane”, în etate de 70 de ani.

* (Disperare.) De sub Vlădeasa ni se comunică următoarea scire inspăimântătoare: În una din zilele trecute învățătoriu Vasiliu Lăpuște din Nađișul rom a plecat la Dretea, ca să se tocmescă de învățător, unde fusese și în anii trecuți. La mijloc de drum se întâlnește cu un om din Dretea, care i aduncea o epistolă sigilată dela preotul de acolo, pe care desfăcându-o și cetindu-o, a intrat în crășma cea mai apropiată, de unde după ce au beat un deci de vinars s'a dus în pădurea cea mai apöpitată și s'au spândurat de un fag. În chinurile sale grozave atât s'a bătut de arbore până ce tot și-au sdrobotit călcăiele de la cisme și scörța de pe fag.

La trei zile numai au dat peste el consătenii sei, conduși de credinciosul seu căne, care în acest timp a șeđut și urlat sub fag. Eșind apoi imediat la fața locului antistia comunală cu medicul cercului în prezența unei mulțimi de ömeni au constatat tristul cas. Conținutul epistolei se ține în secret. Nenorocitul om cu familie era cunoscut de altmintrelea de om tréz și förte sirguincios.

* (Sinucidere.) În Sibiu și-a sburat creerii un voluntariu. Causa sinuciderei nu e cunoscută.

* (Un urs omorit cu halice.) La vânătoarea ce s'a arangeat pe moșia lui Teodor Beldi, căpitanul Eckhardt a culcat la pământ un urs de 3 ani. Căpitanul a avut pușca încercată cu halice pentru iepuri și neavând timp a o încărca cu glönțe și-a încercat norocul și i-a succes. În lumea vânătorilor acesta este un cas, care obvine de tot rar.

* (În carantinele României.) În urma izbucnirii epidemiei de coleră România a luat măsurile cele mai energice spre a împedea trecerea ei și în România. Guvernul român a înființat carantine în tôte părțile, pe unde se presupunea numai, că ar pute străbate colera în țără și dispoșiunile luate trebuiesc observate cu cea mai mare strictetă. Deunădile un vapor al societății Gangarin a fost bombardat, deöre-ce n'a voit să respecteze acele dispoșiuni. De altfelu călătorii, cari sunt supuși la carantină povestesc, că sunt tractați cu cea mai mare prevenire. Pentru a nu le fi urit s'a încuviințat, ca trupele de diletanți, care vin din alte țeri și sunt supuse la carantină, să dea reprezentațiuni. Astfelu la Verciorova, sosind o trupă de artiști englezi, ei fac probe în tôte zilele prin care amuseză pe pasageri. La Predeal jöcă o trupă italiană, ér la Burdujeni o societate a cercului Sidoli, care și ea e supusă la carantină, se produce minunat și pasagerii abia așteptă öra producțiunilor. În special acrobatiile provocă mare distracțiune publicului de acolo.

* (Primatele Vaszary pentru magiarisare.) „Budapesti Hirlop” dela 9 Novembre spune că abia trece săptămână, în care primatele să nu dea căți-va galbeni pentru premiarea acelor învățători, care arată mai mare progres în propagarea limbii magiare. Acum de curënd, primatele a dăruit pentru asemenea scop 100 de coröne în aur; în total însă, premiile date de el pentru încordarea răvnei de magiarisare a învățătorilor ating cifra de o miă coröne. „B-pesti Hirlop” đice, că „dacă fie-care episcop ar face asemenea primatului, magiarisarea ar lua un avânt așa de frumos, încât nici ultraiștii n'ar mai cuteza să đică nimic”.

* (Congresul sêrbesc.) Congresul sêrbesc s'a deschis în zilele trecute cu mare pompă din partea comisariului regesc bar. Nicolici, căruia i s'au făcut mari ovațiuni. De asemenea s'au făcut ovațiuni și patriarhului Brancovici. În ședințele ulterioare însă spiritele s'au cam agitat și e temere, că majoritatea membrilor congresului va trece în opoșiune și nu va primi statutul așa precum a fost el lucrat. Partidul opoșiional e reprezentat prin aderenții điarului „Zastava” și „Branik”. S'au întemplat chiar discușiuni vehemente și după-cum anunță scirile mai nouă, dacă majoritatea nu va pute ajunge la nici un rezultat, bar. Nicolici va disolva congresul și astfelu se va amena ér această cetiune, care a frământat până acum pe credincioșii bisericii sêrbești, fără a-și vedé statutul organic dus în deplinire.

* (Bancă agricolă.) Foile din România aduc scirea, că guvernul a pregătit un proiect de lege, pe basa căruia se va înființa o bancă agricolă menită special pentru marii agricultori, arändași etc. și care va ușura acestora creditul și astfelu cultura pământului va lua un avânt mai mare.

* (Canalul Corintului.) Canalul, ce tăia istmul Corintului, după o lucrare de trei ani și jumătate, va fi în curënd terminat. Deschiderea se va face în 5 Maiu 1893, în ziua naserii regelui Greciei. Cu ocaziunea aceasta se vor arangea sêrbări mari la cari vor fi invitați să asiste cei mai mulți domnitori din Europa.

* (Din Bucovina.) Deputat dietal în cercul Stănescilor s'a ales dl I. cav de Bejan, candidatul rutenilor romano fili. Foile din Viena anunță, că acest deputat intenționază a forma un club central dimpreună cu ceilalți doi deputați ruteni: Wolan și Timiski sub numirea „clubul central al rutenilor romano-fili”.

* (O fundațiune de miliöne.) Rêposatul rentier Loria din Milan a lăsat întreaga sa avere, ce se ridică la apröpe 30 miliöne de franci, cu espulderea rudenilor sale, pentru înființarea unei societăți umanitare internaționale pentru muncitorii fără lucru și nenorociții de ori ce soi.

* (Documente istorice.) Dl C. Esarcu, ministrul plenipotențiar al României la Roma, și acum ca și în celalalt rënd, când a fost reprezentant al României, s'a ocupat cu căutarea documentelor relative la România. Printre alte multe documente de acest felu, ce a găsit în arhivele diferitelor orașe, se află unul förte interesant în archiva din

Genova: E un document, prin care se arată, că un însemnat banchieriu din acel oraș, trimitea la 1475, bani lui Ștefan cel mare domnul Moldovei. Se știe, că tocmai la acest timp Ștefan cel mare purta războaiele sale contra turcilor.

* (Rutenii emigrăză din Bucovina.) „Gazeta Bucovinei” scrie că de un timp încetează rutenii bucovineni, urmând esemplul celor din Galiția și în cea mai mare parte emigrându-se de aceștia, începând să emigreze în Rusia. Până acum numărul celor emigrați nu e tocmai mare și nici nu s'a întemplat emigrări în mase mai mari, cu toate acestea guvernul a luat toate măsurile cuviincioase la frontiera Rusiei, ca să impedeze emigrările. Numitul condiționile de existență.

Dare de samă și mulțămire publică.

Rășinari, 26 Octombrie 1892.

Domnule redactor! Binevoiti a publica în prețutul Țiar „Telegraful Român” următoarele rânduri:

Suntem la începutul noului an școlar. Un nou an de muncă atât pentru elevi cât și pentru învățători.

Fie care își măsoară greutățile anului trecut, gândindu-se atât la bucuriile cât și la întristările îndurate.

Și ce frumoasă sunt amintirile acestea! Ce dulce este mulțămirea aceluia, care cu conștiință curată poate dice, că și-a împlinit datoria, fie el elev sau învățător. Acele reamintiri, cu deosebire la elevi, și păstrează farmecul lor până la bătrânețe.

O Ți a cărei amintire ne va fi totdeauna plăcută, o Ți de nespășă bucurie a anului trecut sunt îndatorat a înregistra aici, arătând motivul aceluia și persoanele, cari ne au cauzat-o.

Dl Dr. George Coman, profesor la liceul Mihai Bravul în București, și dl August Crainic, directorul gimnasiului real din Slatina, prin o epistolă adresată subscrișei în Iunie a. c. arată că, pune la dispozițiunea reuniunii femeilor din loc, suma de lei 60 spre a se anume; pentru o temă scripturistici de aici și anume; pentru o temă scripturistici designază un premiu de lei 30, pentru un obiect lucrat un premiu de lei 20 și altul de lei 10 Tot

odată dnii donatori numesc o comisiune de 7 membri, constatătoare din membrii reuniunii și persoane didactice, spre cenzurarea temei și a obiectelor ce aveau a se alege din espozițiunea aranjată pe timpul esamenelor.

Tema aleșă de învățătorul de clasă Moise Frățilă a fost: Desbinarea bisericii române în două confesiuni și urmările desbinării; redobândirea metropoliei prin arhiepiscopul și metropolitul Andrei Baron de Șaguna. Această temă a fost lucrată de către fetițele cursului IV și V și a obținut premiul I temă lucrată, premiul II eleva cursului V Stana M. Lungu, pentru un covor mare de masă lucrat cu deosebit gust și dexteritate, și premiul III eleva cursului III Victoria Goga, pentru un covor de pat și alte obiecte bine reușite.

Un public distins a participat la împărțirea festivă a acestor premii, atât de comună cât și străin. Aceste femei reșineri s'au prezentat în număr frumos, în deosebi însă membrii reuniunii.

În urma unei vorbiri de deschidere în decursul căreia donatorii au fost vii și adesea aclamați, s'a cetit de către fetița premiată, respectiva temă și în urmă aceasta a primit premiul meritat. A urmat apoi prezentarea obiectelor premiate, predându-se fetițelor respective suma de premiare. Încheierea s'a făcut prin declamări.

Entusiasmul era la culme. Fetițele pline de bucurie. Inimile curate ale celor preșenți cosimțiau pe deplin cu bucuria fetițelor. Dacă am fi fost fericiți a numera între noi și pe domni donatori, sunt pe deplin convinsă, că ar fi rămas încântați.

Atât dl Dr. George Coman, profesor la liceul Mihai Bravul în București, născut în comuna Bungard lângă Sibiu cât și dl August Crainic, director la gimnasiul real din Slatina asemenea transilvănen, sunt persoane bine cunoscute nu numai ca puteri didactice valoroase, dar și ca bărbați, cari ne au îmbogățit literatura noastră didactică. Nu este dar mirare, că atari bărbați devotați cu totul carierei, pe care au îmbrățășat-o, se interesează nu numai de progresul tinerimei ce are fericirea a fi condusă de dlor, dar își aruncă privirile și dincă de Carpați, arătând interes față de școlile patriei, în care s'au născut, și prin premiare vreanu să șcite emularea între eleve numai ca instrucțiunea să și ajungă scopul seu sublim.

Acest premiu pus fiind de către stimatei donatori la dispozițiunea reuniunii a avut un scop îndoit fericit, mai întâiu emularea între fetițe, și apoi ridicarea prestigiului reuniunii noastre, a acestei instituțiunii culturale națiune menită de a lucra pentru înaintarea femeii române.

Sentimentele naționale de cari au fost conduși dnii donatori Dr. George Coman și August Crainic, se arată pe deplin prin nobila faptă, care vorbește de sine și nu are lipsă de comentariu. Eu atât în numele reuniunii femeilor din Rășinari, cât și în numele fetițelor premiate îmi Ți de mulțămire datorită a mulțămii pe această cale susnumiților domni, asigurându-i că numele dlor va fi totdeauna rostic cu cea mai mare stimă și administrațiune, de către toți aceia, cari știu apreția intențiunile nobile, ce i-au condus.

Primescă stimatei donatori espreșiunea recunoștinței și a mulțămii noastre de cele mai vii, și fie fapta și a nobilității imitată și de alții, cari doresc progresul nămului nostru românesc.

Primiți, vă rog, domnule redactor, mulțămirea noastră pentru ospitalitatea dată, precum și espreșiunea deosebitei stime și considerațiunii ce ve conservă

Aurelia Goga,

învățătoare și președinta reuniunii femeilor române din Rășinari.

Mulțămire publică.

Escându-se foc la 7/19 Septembrie și fiind dus la câmp mi-a ars șura și recolta de pe acest an — rămânând numai cu casa.

La inițiativa dlui adm. parochial Nicolau Ivan s'a constituit un comitet de ajutorare și făcând inițiatorul începutul cu 5 fl. comisiunea esmisă în persoanele parochianilor Anastasiu Rada și Georgiu Câmpean, mi-a înmănat 40 fl. și 10 cr. în bani, 28 ferdele de secară, 2 ferdele de grâu și 7 ferdele de cucuruz — adunați dela credincioși de ai bisericii noastre, cărora le aduc cea mai fermă mulțămire pentru ajutorul de care m-a împărțășit, urmându-mi în parte rințele și desdaunându-mă de paguba, ce am suferit.

Alba-Iulia, la 20 Octombrie 1892.

Iulius Rada.

Loterie.

Mercuri, în 9 Novembrie 1892.

Brünn: 49 57 44 45 54

Nr. 519/892.

[216] 1—1

Publicațiune.

Se aduce prin acesta la cunoștință publică, că căsătoria dintre Maria Dumitru Fătan și Ioan Nicolae Radu, ambii de legea ortodocsă resăritenă din comuna Poiana, protopresbiteratul Mercurea, pe basa sentinței prea veneratului consistoriu archidiececesan dto 13 Octombrie 1892, Nr. 6125 B., este de tot desfășurată.

Mercurea, 28 Octombrie, 1892.

Oficiul protopresbiterat gr. orient. al Mercurei.

I. Droc,
protopresbiter

Szám 10774/92 347/92.

[214] 2—2

Hirdetmény.

Folyó 1892 évi November hó 25-én Szászsebesi járásnak Szászcsór községben és pedig az elhalt egyén lakásában délelőtt 9 órától fogva 25 az elhalt Moráriu Stefánnak hagyatékához tartozó hordóbor 1891 ik évből és korábbi évektől azonnali készpénzben fizetés ellen árverés útján a többet ígérőknek eladatni fognak.

Miről a vásárolni kívánók ezennel értesítetnek.

Szebenvármegye árvaszékének

Nagy-Szeben, 1892 November hó 2-án tartottüléséből.

Mangesius,
elnök.

Nr. 486.

[213] 2—3

EDICT.

Vasile Ilie Negrea din Cacova, care de 4 ani de Țile și-a părășit fără credință pe legiuta s'a soție Ana Nicolae Oni Iancu tot din Cacova, se citează ca în termen de șese (6) luni dela prima publicare a acestui edict în jurnalul „Telegraful Român” să se prezenteze înaintea subsemnatului oficiu protopresbiterat, căci la din contră procesul de despărțire intentat de soția s'a se va decide și în absența lui.

Sebeș, 24 August, 1892.

Oficiul protopresbiterat gr. or.

I. Tipeiu,
protopresbiter.

Nr. 682.

[211] 3—3

Edict.

Maria Rafailă de religiunea gr ort. din Giógiul de sus, care de 7 (șapte) ani a părășit pe legiutul ei soț Nicolau Bonca din Gârbova fără a se scii unde petrece, se citează prin acesta a se presenta în termen de 6 luni de Țile înaintea acestui for matrimonial, conform resoluțiunii Venerabilului consistoriu archidiececesan ddo 29 Maiu 1892. Nr. 3771 B., la din contră, procesul urđit de actența sa va pertracta și decide și în absența ei.

Alba-Iulia, 23 Iuliu, 1892.

Forul matrimonial de I instanță al tractului Albei Iulia.

Nicolau Ivan,
adm. prot.

„VICTORIA” Institut de credit și economii în Arad.

Se cercă

un practicant

care pôte fi aplicat îndată în bransa de comptabilitate la institutul nostru.

Dela reflectanți se recere absolvarea școlii de comerț eu succes bun și cunoșterea limbei române și magiare.

[217] 1—1

„Direcțiunea”.

„ARDELEANA” institut de credit și de economii, societate pe acții în Orăștie.

Nr. 146/1892.

[215] 2

Avis.

Institutul de credit și de economii „Ardeleana” societate pe acție în Orăștie (Szászváros) piața mare Nr 2 și 4 în casele proprii, primesce depuneri spre fructificare sub următoarele condițiuni:

- Depuneri făcute la al căror ridicare nu se recere abdicare, cu 5%;
- Depuneri făcute cu condițiunea de a se anuța ridicarea lor, cu 5 1/2% și
- Depuneri făcute pe timp mai îndlungat, de către biserici, școle, corporațiuni culturale ori eu scop de binefacere cu 6%.

Depuneri, ridicări sau anunțări se pot efectui și prin postă.

Orăștie, la 1 Novembrie, 1892.

„Direcțiunea”.

Extract de Cognac-Quint.

Marca de scutire pentru
Extract de Cognac-Quint.

Spre a produce imediat un cognac escelent, sənătos și substanțial, care nu se pôte deosebi de cognacul veritabil francez, recomand această specialitate probată.

Prețul pentru 1 chg. (de ajuns la 100 litri cognac) fl. 16 v. a., recptul se alătură gratuit. Eu garantez pentru cel mai succes și fabricat sənătos.

Cruțare de spirt

es face prin neintrecuta mea esență de întărire vinarsul. Acesta dă beuturi un gust plăcut și picant și se află numai la mine de vëndare

Prețul 3 fl. 50 cr. pro chg. (la 600—1000 litri inclusive mandatul de instrucțiune)

Afară de aceste specialități oferez tot felul de esențe pentru fabricarea de rum, rachiu de prune, trevere, amar și a tuturor licorurilor spiritușelor fine esistente, de oțet și oțet de vin de o calitate neintrecută. Recepte se alătură gratis la pachete.

Lista prețurilor franco.

Pentru fabricate sənătose se garantează.

Karl Philipp Pollak,

fabrică de specialități de esențe în Praga.

Representanți soliđi se caută.

[107] 15—50